

Sygn. akt II AKa 126/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 września 2021 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku w II Wydziale Karnym w składzie

Przewodniczący SSA Leszek Kulik (spr.)

Sędziowie SSA Sławomir Wołosik

SSA Jerzy Szczurewski

Protokolant Barbara Mosiej

przy udziale prokuratora Elwiry Laskowskiej

po rozpoznaniu w dniu 20 września 2021 r.

sprawy **W. G. s. A.**

oskarżonego z art. 156 § 1 pkt 2 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k. i art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k.

z powodu apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku

z dnia 4 marca 2021 r., sygn. akt II K 89/20

I. Zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że w pkt. IV części dyspozytywnej podstawę prawną rozstrzygnięcia o środku zabezpieczającym w postaci umieszczenia oskarżonego na oddziale zamkniętym szpitala psychiatrycznego, uzupełnia o art. 93g § 2 k.k.

II. W pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy.

III. Zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. A. Z. kwotę 738 zł., w tym kwotę 138 zł. podatku VAT, tytułem wynagrodzenia za obronę z urzędu oskarżonego przed sądem drugiej instancji.

IV. Zwalnia oskarżonego od kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	II AKa 126/21
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1	

1 CZĘŚĆ WSTĘPNA**0.11.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji**

Wyrok Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 4 marca 2021 r. sygn. akt III K 89/20

0.11.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

0.11.3. Granice zaskarżenia**0.11.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia**

na korzyść

na niekorzyść

w całości

w części

#

co do winy

#

co do kary

#

co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia

0.11.3.2. Podniesione zarzuty		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

0.11.4. Wnioski

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

1Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

0.12.1. Ustalenie faktów

0.12.1.1. Fakty uznane za udowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
0.12.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	

0.12.2. Ocena dowodów

0.12.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu

0.12.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów	
---	--

<i>(dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)</i>		
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu

1STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEZ ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków		
Lp.	Zarzut	
	. I. Naruszenie przepisów prawa procesowego, mające wpływ na treść orzeczenia. II. Naruszenie przepisów prawa materialnego. III. Rażąca niewspółmierność orzeczonej kary i nawiązki.	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny
Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny		
<p>1. W odniesieniu do zarzutu obrazy przepisów postępowania, która miała wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 7 k.p.k. w zw. z ar. 410 k.p.k.</p> <p>W realiach niniejszej sprawy nie sposób dopatrzeć się przekroczenia przez Sąd I instancji granic swobodnej oceny dowodów. W istocie wniesiona apelacja obrońcy stanowi jedynie polemikę z dokonaną przez Sąd Okręgowy oceną dowodów. Mianowicie</p>		

skarżąca domaga się ich odmiennej oceny, jednak nie wskazuje żadnych rzeczowych argumentów, które podważałyby ocenę przedstawioną w tym zakresie w części motywacyjnej wyroku. Jednak dokonanie oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego w sposób odmienny od oczekiwań stron procesowych nie stanowi naruszenia przepisów art. 7 i 410 k.p.k. Dlatego też zawartej w apelacjach argumentacji w tym zakresie nie sposób podzielić.

Sąd Okręgowy dokonał prawidłowej oceny zebranych w sprawie dowodów, w tym wyjaśnień oskarżonych oraz zeznań przesłuchanych w sprawie świadków. Niewątpliwie kluczowym dowodem pozwalającym na odtworzenie rzeczywistego przebiegu zdarzenia będących przedmiotem postępowania, które miało miejsce w dniu 24.08.2019 r. w miejscowości G. były zeznania pokrzywdzonego W. R.. Dlatego też Sąd I instancji poddał je szczególnie wnikliwej analizie i konfrontował z pozostałymi dowodami zebranymi w sprawie. Z analizy tej wyciągnął trafne wnioski i zasadnie przyjął, że zeznania W. R. są wiarygodne i mogą stanowić podstawę ustaleń faktycznych w sprawie. Podkreślić należy, że jego relacja co do przebiegu zdarzenia będącego przedmiotem postępowania w sprawie generalnie jest spójna, konsekwentna i w części pokrywa się również z innymi dowodami w postaci zeznań świadków : A. W., J. W.. Znajduje też wsparcie w opinii biegłej z zakresu medycyny sądowej M. D..

Oceny tej nie mogą też zmienić drobne nieścisłości o drugorzędnym znaczeniu do których odwołuje się obrońca stawiając zarzut obrazy

art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. Uwzględniając upływ czasu i stan po spożyciu alkoholu w jakim znajdował się wówczas W. R., zgłaszane przez skarżącego drobne rozbieżności z natury rzeczy musiały wystąpić. Nie miały one jednak istotnego znaczenia dla bytu przypisanego oskarżonemu czynu do popełnienia którego oskarżony w toku śledztwa, przesłuchiwany wielokrotnie przyznał się. Mianowicie potwierdził, że podczas wspólnej libacji alkoholowej ugodził W. R. nożem (k. 67, 81, 88, 218). Wprawdzie przed Sądem odwołał te wyjaśnienia jednak nie był w stanie wskazać jakichkolwiek logicznych powodów zmiany swojego stanowiska w tym zakresie, co oznacza, że jego wyjaśnienia złożone na etapie postępowania przygotowawczego są wiarygodne.

Podnoszona przez obrońcę rozbieżność dotycząca tego czy bezpośrednio przed zadaniem ciosu nożem pomiędzy oskarżonym i pokrzywdzonym doszło do przepychanek lub sprzeczki nie ma zatem znaczenia dla ustalenia w przedmiocie sprawstwa i winy W. G.. Przed Sądem W. R. kategorycznie zaprzeczył, aby pozostawał wówczas w konflikcie z oskarżonym i aby w dniu zdarzenia doszło do pobicia lub „popychanki” (k. 268 – 269). Podczas przesłuchania w dniu 26.08.2019 r. istotnie wspominał o wzajemnym popychaniu jednak incydent ten określił jako żart. Miało to miejsce w czasie, gdy powiedział oskarżonemu, że schowa przed nim piwo (. 52-53). Jeśli zatem był to tylko żart, a więc tak nieistotny incydent to logicznym jest, że pokrzywdzony pominął go w złożonych przed Sądem zeznaniach, a nawet zaprzeczył, aby doszło

na tym tle do sprzeczki, której faktycznie nie było.

Brak jest również podstaw do kwestionowania ustaleń Sądu I instancji w zakresie drugiego czynu przypisanego oskarżonemu z art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k., w tym dokonanej w tym zakresie oceny dowodów. Ze zgodnych zeznań pokrzywdzonych J. i A. W. wynika jednoznacznie, że takie groźby w dniu 24 08.2019 r. oskarżony w ich kierunku wypowiadał, co znajduje również potwierdzenie w zeznaniach W. R. (k. 268). Tych dowodów na których Sąd I instancji oparł swoje ustalenia nie podważają też zeznania A. P., która ja wynika z jej relacji, nie była świadkiem obu tych zdarzeń i wyszła na podwórze dopiero później, kiedy nie było już tam oskarżonego (k. 8). Wcześniej, gdy na jej posesję przyszedł zraniony pokrzywdzony robiła „obrządek” przy krowach i dlatego nic nie słyszała (k. 98-99). Nie można też podzielić stanowiska obrońcy, że A. P. jest jedynym obiektywnym i w pełni bezstronnym świadkiem, jeśli utrzymuje bliskie kontakty osobiste z oskarżonym i dzierżawi grunty od jego siostrzeńca. Zasadnie zatem Sąd I instancji przyjął, że jej zeznania w tym kontekście należy oceniać z dużą ostrożnością.

Podczas oględzin miejsca zdarzenia ujawniono trzy noże (k. 14, 21-22). Jednak pokrzywdzony oświadczył, że nie pamięta, którym z nich został ugodzony (k. 92v). Stawiany w apelacji zarzut, że takiego narzędzia nie odnaleziono na miejscu zdarzenia jest więc całkowicie bezpodstawny.

2. W odniesieniu do zarzutu obrazy prawa materialnego tj.

art. 93g § 2 k.k. w zw. z art. 93a § 1 pkt 4 k.k. i art. 93c § 2 k.k.

Podniesiony zarzut obrazy prawa materialnego jest zasadny jednak tylko w ograniczonym zakresie, a mianowicie w części zarzucającej nie powołanie w podstawie rozstrzygnięcia o środka zabezpieczającym w postaci umieszczenia oskarżonego na oddziale zamkniętym szpitala psychiatrycznego przepisu art. 93g § 2 k.k., który stanowi, że skazując sprawcę określonego w art. 93c pkt 2 k.k., a więc w przypadku skazania za przestępstwo popełnione w stanie ograniczonej poczytalności określonej w art. 31 § 2 k.k. na karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania, sąd orzeka pobyt w odpowiednim zakładzie psychiatrycznym, jeżeli istnieje wysokie prawdopodobieństwo, że popełni on czyn zabroniony o znacznej społecznej szkodliwości w związku z chorobą psychiczną lub upośledzeniem umysłowym.

Obraza prawa materialnego polega na błędnym zastosowaniu lub niezastosowaniu przepisu prawa materialnego, gdy są to przepisy o charakterze stanowczym tzn. nakazujące stosowanie prawa materialnego lub zakazujące go. W tym przypadku obraza prawa materialnego polegała na niezastosowaniu przepisu art. 93g § 2 k.k. Sąd I instancji powołując się na opinię biegłych psychiatrów i psychologa prawidłowo ustalił, że w przypadku oskarżonego W. G. wszystkie powołane ustawowe przesłanki zostały spełnione, na co wskazują zawarte w tejże opinii wnioski końcowe (k. 141).

Faktem jest, że Sąd Okręgowy w pisemnym uzasadnieniu (strona 19), nieprecyzyjnie przytoczył treść wniosków zawartych w tej opinii, co jeszcze nie oznacza, że błędnie ustalił, że oskarżony spełnia wszystkie przesłanki określone w art. 93g § 2 k.k., warunkujące zastosowanie środka zabezpieczającego w postaci umieszczenia na oddziale zamkniętym szpitala psychiatrycznego. Sąd I instancji w uzasadnieniu powołał się przecież na wnioski końcowe tejże opinii i ich w swoich ustaleniach nie zakwestionował.

Zasadnie też wskazał, powołując się opinię biegłych (k. 141), że celem zastosowanego środka zabezpieczającego jest złagodzenie zmian charakterologiczno – popędowych. Jednak z obrazą prawa materialnego nie powołał przepisu art. 93g § 2 k.k. w podstawie prawnej swego rozstrzygnięcia.

W tej części zatem zaskarżony wyrok wymagał korekty poprzez uzupełnienie podstawy prawnej orzeczenia o środek zabezpieczającym o przepis art. 93g § 2 k.k.

3. W odniesieniu do zarzutu rażącej niewspółmierności orzeczonej kary i nawiązki.

Podniesiony w apelacji zarzut rażącej niewspółmierności (surowości) kary i nawiązki orzeczonej za przypisany oskarżonemu czyn z art. 156 § 1 pkt 2 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k. jest również niezasadny. Wymierzona oskarżonemu kara i nawiązka nie są rażąco surowe i spełniają wszystkie ustawowe wymogi określone w art. 53 k.k.

Sąd I instancji orzekając w tym przedmiocie, uwzględnił całokształt okoliczności ujawnionych na rozprawie, uwzględniając stopień winy oskarżonego, charakter i okoliczności popełnionego czynu oraz jego skutki.

Baczył jednocześnie, aby orzeczona kara nie przekroczyła stopnia winy oskarżonego i spełniła pokładane w niej cele zapobiegawcze i wychowawcze. Miał też na uwadze potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa. Wyeksponował wszystkie okoliczności łagodzące i obciążające.

Bilans tych okoliczności jest niekorzystny dla oskarżonego. Na korzyść oskarżonego przemawia jedynie jego dotychczasowa niekaralność. Złagodzeniu kary sprzeciwiają się okoliczności obciążające, które Sąd I instancji również dostrzegł i zasadnie uwzględnił przy wymiarze kary, a były one dominujące. Chodzi tu o znaczny stopień winy i społecznej szkodliwości pierwszego z czynów przypisanych oskarżonemu z art. 156 § 1 pkt 2 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k., działanie w zamiarze bezpośrednim, rodzaj użytego narzędzia w postaci noża, działanie bez żadnego istotnego powodu, w stanie nietrzeźwości i godzenie w najwyższe dobro chronione prawem jakim jest życie i zdrowie.

Szczególnego podkreślenia wymagają jednak skutki czynu oskarżonego, który spowodował u pokrzywdzonego chorobę realnie zagrażającą życiu. Skutki te mają przy tym charakter nieodwracalny.

Stan ograniczonej poczytalności jest istotnym czynnikiem umniejszającym winę, jednak nie obliguje do zastosowania nadzwyczajnego złagodzenia kary. Sąd jedynie "może" zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary. A zatem niezastosowanie tej instytucji nie stanowi naruszenia prawa. Sąd I instancji uwzględnił przy wymiarze kary tę istotną okoliczność i dlatego wymierzył oskarżonemu za oba czyny kary, których wymiar oscyluje w dolnej granicy ustawowego zagrożenia, zaś przy wymiarze kary łącznej zastosował zasadę absorpcji uwzględniając przy tym związek czasowy i przedmiotowy obu czynów.

Uwzględniając powyższe nie można uznać, że orzeczone wobec oskarżonego kary jednostkowe i kara łączna są nieadekwatna do wagi i charakteru popełnionych czynów oraz stopnia zawinienia oskarżonego.

Z kolei orzekając o nawiązce, jak wynika z treści motywacyjnej zaskarżonego wyroku, Sąd I instancji uwzględnił daleko idące skutki czynu oskarżonego dla zdrowia pokrzywdzonego i ich trwały charakter (usunięcie śledziony). Podkreślił również związane z tym cierpienia fizyczne i psychiczne. Zawarta tam argumentacja zasługuje na pełną aprobatę. Brak jakichkolwiek podstaw do przyjęcia, że pokrzywdzony przyczynił się do tych skutków. Takiego przyczynienia nie stanowi również spożyty przez niego alkohol w dniu zdarzenia. Spożywając alkohol wspólnie z oskarżonym nie mógł przecież spodziewać się, że zostanie przez niego zaatakowany nożem. W tym stanie rzeczy orzeczonej

nawiązki w kwocie 100.000 zł. nie sposób postrzegać jako nieadekwatnej do poniesionego przez pokrzywdzonego uszczerbku na zdrowiu oraz doznanej krzywdy i cierpień fizycznych.	
Wniosek	
Wniosek o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego od zarzucanych mu czynów, ewentualnie o złagodzenie orzeczonej wobec oskarżonego kary i nawiązki.	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny
Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.	
Podniesione w apelacji zarzuty w tej części są całkowicie bezzasadne.	

1OKOLICZNOŚCI UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU	PODLEGAJĄCE
1.	
Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności	
1ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO	
0.15.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji	
o.1pkt II	Przedmiot utrzymania w mocy
o.1Utrzymano wyrok co do winy i kary w mocy.	
Zwięźle o powodach utrzymania w mocy	

Podniesione w apelacji zarzuty w tej części są całkowicie bezzasadne.	
0.15.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji	
0.0.11.	Przedmiot i zakres zmiany
Zwiążle o powodach zmiany	

0.15.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji	
0.15.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia	
1.1.	# art. 439 k.p.k.
Zwiążle o powodach uchylenia	
2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości # art. 437 § 2 k.p.k.
Zwiążle o powodach uchylenia	
3.1.	Konieczność umorzenia postępowania # art. 437 § 2 k.p.k.
Zwiążle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia	
4.1.	# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwiążle o powodach uchylenia	

0.15.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania	
0.15.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku	
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
1Koszty Procesu	

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
III. IV.	<p>Zasądzono od Skarbu Państwa na rzecz adw. A. Z. kwotę 738 zł., w tym kwotę 138 zł. podatku VAT, za obronę z urzędu oskarżonego przed sądem drugiej instancji na podstawie § 4 ust. 1 – 3, § 17 ust. 2 pkt 5, § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu.</p> <p>O kosztach sądowych za postępowanie odwoławcze rozstrzygnięto zgodnie z treścią art. 624 § 1 k.p.k. mając na uwadze obecną trudną sytuację rodzinną i materialną oskarżonego.</p>

1PODPIS